

1918 május hó 19 délután 4 or 40 p. utrettem kővárosi

DEBRECZEN

Előfizetési ár szétkülönböztetéssel:
ÉLVEZŐK: Negyedévre 4 korona
Félévre 8 Félévre 8
Egyes szám ára 20 fill.

Ötvenedik évfolyam.
38-ik szám.
Vasárnap, 1918 május 19.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Barabás-utca 7. szám. Telefon: 412.
Lapkiadó Horovitz Zsigmond.

A megélhetésnek

roppantul megnehezült és még folyton ugyszólván napról-napra nehezülő volt azok között, akik a háboru gazdasági nyomását legjobban érzik, legelől állanak az állam fizetett napszámosai: a tisztviselők.

A fix jövedelműeket, tehát az állandó alkalmazásukat egyaránt rettenetesen sújtotta a háborus drágaság. De a magánalkalmazottak nehéz helyzetén munkaadók igyekeztek megfelelően segíteni.

Csak éppen a legelső munkaadó: az állam, nem hozza abba a helyzetbe szolgálóit, hogy szükségleteiket oly mértékben kielégíthessék, amintre nemcsak befektetett anyagi és szellemi tőkékük, de az általuk ellátott állás dekorumát nézve, az állami tekintély szempontjából is, feltétlenül igényük van.

A minisztereink éppen a napokban jelentette ki egy interpellációra a képviselőházban, hogy beismeri a tisztviselők nehéz helyzetét, foglalkozik is a kérdés megoldásával, de ha a tisztviselőknek az igényeit teljesen kielégíteni akarnók, ez már oly óriási összeget jelentene, amelyet az ország nem bírna el.

Hát ez nagyon súlyos és szomorú bejelentés volt. Mert annak elismerése, hogy az állam nem tudja ellátni alkalmazottait. Nem tudja ma legalább, vagy helyesebben ma még kevésbé, mint a normális időkben. Mert hiszen már akkor sem feleltek meg a tisztviselői ellátások a jogosult igényeknek.

Ellenben a kifogástalan működést, a lelkiismeretes, teljesen odaadó szolgálattól a munkaadó-állam elvárja munkásaitól; sőt ma, a háborus időkben még inkább, mint békében.

Elvárja a sokszorososan megnövekedett teendőjü, egészen új munkaköröket nyert közigazgatási tisztviselőktől épügy, mint a bírótól, s a többi ágazat valamennyi munkásaitól, anélkül, hogy maga a megfelelő ellenérteket nekik megadná.

Valljuk be, nem kevés immoralitás van ebben az eljárásban, mert végered-

ményben arra a számításra van bázisozva, hogy a tisztviselőt hivatali esküje, állásának tekintélye, magasabb közérzetele úgy sem engedi, hogy a többi elégedetlen munkás ultima ratio jához, a sztrajkhoz folyamodjon.

Száz szónak is egy a vége: a köz-tisztviselőnek állászerű életigénye volna feltétlenül a „panem et circenses“, de ma még az elsőrendű életszükségletek kielégítésére se telik.

Az összes közszükségleti cikkek mesébe illő mai ár-nívója mellett, a megélhetés állandó gondjai közepette hogyan fejtsse ki a tisztviselő a kívánt legenergiusabb munkálkodást, a jogot is kiszolgáltató közigazgatási tisztviselő, a bíró hogyan kezelje meg nem tántorodva Justitia mérlegét, — emberi számítás szerint bajos is volna elgondolni, ha közhivatalnokai karunk erkölcsi intakt-sága, hozzáférhetetlensége minden kétségen felül nem állana.

De a tisztviselő-nyomorúság felidézésében az államhatalomnak nagy része van. Mert az utóbbi időkben nem volt képes a folyton fokozódó drágaságnak gátat vetni.

Most is van cipőrendelet, de cipő már ma sincs. És így volt és van ez az egész vonalon.

Ezen felül még a megadott segélyeknek a kiutalványozása is a magyar közigazgatás legsötétebb korszakát idézi fel példátlan lassúságá al.

A nagy palóc: Mikszáth írja valahol, hogy ha Magyarországon valami ügyet el akarnak temetni, azt bizottsághoz utasítják. Ez jutott eszünkbe, mikor a miniszterelnök azt mondta, hogy a kormány foglalkozik a tisztviselő-kérdéssel.

Most itt a tizenkettedik óra, hogy valóban segítsen és ne olyan mértékét adja a segélyezésnek, amelyet úgy elnyel a mai felfokozott szükséglet-komplexum, mint fuó esőt a kiszáradt föld repedései.

Elsőrendű fontosságú és sürgős-ségű társadalmi és állami érdek a köztisztviselői karnak relativ elégedettségé.

Kikből áll a társadalom.

Lehetetlen továbbra halasztani az égető kérdés tisztázását: kikből áll az a társadalom, amely az állam segíti, bizonyos dolgok elintézésében, amire ez maga nem vállalkozhatik.

Hatóság, sejtő és a szokásos társadalmi szervek (kulturális és jótékonyági egyesületek) békéidőben rendszerint kéregatésos, hiányigényes, atázzattal és csaláflinasággal, főleg azonban kimerítő nagy munkával kezelik a közönséget, valahányszor közcélokra ki kell belőle valamit „vasolni“.

Mikor most vérben dolgozik a háboru, levehajjuk a glassé-kezyát és csupasz kézzel végrehajjuk az eddigigé kimőitől kértügetett elszámolást, hogy tulajdonképp kik végzik a fenti értelemben vett társadalmi közneubáját.

Semmi meglepetődzést vagy bocsánatkérést nem bocsátunk előre. Ha sokaknak (bizony nagyon sokaknak) nem lesz innyére ez a kis fejtegetés, veesenek magukra, nem pedig arra, aki olyasmüt fog itt telepleani, amit ugyis tud és boszankodva tárgyál mindenké.

Es még valami. Világháboruban, amelyet a küszöb alatt rendszeren egyútt folydogál csöndesen egy kis forradalom is a lelkekben, követelésé formálódik az az, ami békeidőben kegyenyés könyörgés rongyos köpenyében kopogtatott az ajtóinkon.

Valljuk meg valahára őszintén: az a koldus mindig elfojtott dühtől fogcsikorgatva tartotta felénk a tenyerét. Lélektanilag vére érhetetlen is volna, hogy az inségben szenvedő valami lágy érzelmekkel legyen eltelve a jólétben dusskáló iránt, akinek a szánalmát kénytelen kicsikarni.

Hisz a legjobb esetben is csak irigység lakhatik a lelkekben, hogy miért nem ő töle kerogot inkább az adakozója? ...

Abból az alkalmából, hogy a király által kezdeményezett gyermeknyaralás ügyének propagandat csinálni hatóságunk feje összehívta a társadalom lábait, mármint azokat, akik ősi szokás szerint a közdolgok útjait taposnak.

Mondhatjuk, lakos de kicsiny községe a közfeladatokat szolgáló hívőknek. És hozzátehetjük csakhamar, hogy amennyire becsül-

A koncentrált fény

Osram-Azo

Gázzal töltve
2000 Wattig

új típusok
Osram-Azo
Gázzal töltött lámpák
25 és 60 watt
Csak az üvegre edzett
OSRAM szó kezeskedik
a kiváló minőségért

Ják, ugyannyira szánjuk ezeket a szamaritánus munkásokat, mert nem váltakozva verődnek össze a város több ezernyi lakosságából, hanem mindig ugyanazok.

Bármilyen adódik elő, ahol dolgozni kell a társadalom jóvoltára, mindig ez a néhány ember áll ki a munkatérre. Rendezni, kapacitálni, föl- és megkérni, gyűjteni, jegyeket eladni és megvenni, felülfizetni, nappal futkosni, éjjel (sokszor betegesen is) — akarva nem akarva — mulatni, álérezni, vitatkozni, érzékeny emberek gyöngédségeit dédélgetni, el nem követett cselekedeteket megalkodással jóvátenni és végül: a szegények soha ki nem elégíthető igényeire részletfizetéseket eszközölni, azokat vigasztalni, pancosaitat elszendvedni és (előg gyakran) okégytelenségük keserű kitérésait szelídséggel zeobro vágni.

Ne tessék hisni, hogy ebben mind benne foglaltatnak a szamaritánusok hitágazatai. Csak izellitők soroltak fel egynehányat. Tettük pedig ezt nem panaszképp, mert a szamaritánusok üvevlésének a követői ösinte hívók, belső lelki ragóik hajítják őket, nem várnak a tetteikért jutalmat sem ezen, sem a másvilágon. De azért irunk rólok, mert a háborus időbea vállaira szakadt rengeleg sok és torbes munka ealya alatt rockadozni látjuk őket. Óriási a feladat és törpe meg kimerült a munkások serege.

Hol a társadalom?

Hát a százezernyi lélekszámu Debreczen városának nincs több, mint az az 20—30 embere, aki a társadalomért dolgozni hajlandó és közöttük is alig 5—6, aki szüntelenül, a kimerülésig fáradozik benne, hogy a társadalom közeleiségeit teljesítsék? Ki oldotta föl e a sok-sok száz többi embert a köz feladatainak a végzése alól?

Nincs még itt az ideje, hogy azok, akik kényelemszeretettől és nemörödségségből kivonják magukat a társadalom munkájából és túrik, hogy néhány buzgó ember kinlódjék helyettük, legalább ezekben a kivételesen nehéz időkben beálljanak segítőkül?

Hisz a legaktuálisabb téma most a más pénzének a számlálása. Ennek ennyi a milliój, a másiké annyi. Ez a (volt) szegény ember lankát, hársat, birtokot, ékszeret vett ennyi meg annyi pénzért.

Nemcsak szállítók gazdagodtak meg, hanem a csódl széléről lértek vissza óriási vagyonnal kereskedők, meggazdagodtak a zselérsorsra jutott volt kisiparosok, megdagdadt a pukkadásig a birtokos ingatlan és ingó értéke, sőt a kézi munkás, fuvaros és napszámos is úgy áll ma, hogy igaz a röpke szó: nincsen több szegény ember. (Már t. i. azok között, akik azelőtt szegények voltak.)

Van tehát ember, van pénz és (mert nem kell már a kenyér után futkosni) van idő is olyasmivel foglalkozni, ami mindnyájunkat kötelez és amire senki sem merné mondani, hogy nem kell elvégezni. Csak aztán legyen vége annak az igazságtalan, szinte brutális szolamnak: csinálják mások, nekem nincs hozzá „természetem.”

Ha szakad volna, ezt tanácsolnók a hatóságoknak, vegye lajstromba a város jó-módu, intelligens, zavartalan család körülmények között élő lakosait. Adódó alkalommal, amilyen most a gyermeknyaralás, névre szóló meghívókkal gyűjtsék össze a tanácskozássokra meg a munkába sorozásokra. Így majd kiderül, kik azok, akik közeleiségre tartanak igényt, amikül, hogy erre részolgasának és nyilvánvaló lesz, hogy a legtöbb ember eddig ott bujkált a homályban maglapulva, abban a hitben, hogy nem tudják mások, mit tett és adott, illetőleg mit nem tett és mit nem adott.

Pedig dehogya is nem tudták. És ha nincs törvény, amely a társadalmat közadók és közmunkák kivételére meghatalmazza, van egyéb eszköz a presszióra.

Rendezesített társadalmi gyűléseken nyilvánosan kell számbavenni a lajstrom alapján kinok-kinok a tevékenységét és könyörtelenül elbírálni a mulasztásokat.

Hadd lássuk valahára tisztán, kikből áll a társadalom? ki milyen értékkel a tagja? és ki meri magát kivonni belőle... büntetlenül?

Utazási idillek.

Határozottan tuloz, aki azt meri állítani, hogy napjainkban az utazás szórakoztató, pláne kényelmes időöltés. Sokkal inkább nevezhető büntetésnek, nagy lemondással, hitbéli belanyugvással mindenbe, amit a sors reámér a bünös halandóra. Utra ezért csak az kél, akinek halaszthatatlan dolga van és a kiszabottnál is több ideje.

Az időtöbblet a váróteremben vagy a peronon való ácsorgásra kell, hogy a meginduló roham idején föl leheasen ugorni a kupába. Ez az ugrás maga is jó vicc, mert nem igaz belőle semmi. Mászni sem lehet. Először is a lépcső előtt, hátulról neked fokszik egy türelmetlen tömeg, s nyom előre.

A megérkezők szeretnének leszállni, de képtelenek rá, mert te önkéntelenül keresztembe heveredtél az alól deszkán, a koffered a váladon, azon már táncot lejt egy szilid anyós, vizont őt is halállal fenyegeti a marhabizomnyos vagy sertéshisláló donna, kijelentvén, hogy Püspökladány vagy Érmihályfalva volt a végcélja, engedjék őt el.

Következik az utazás. A második osztályban soha nincs hely. Szerény, szenvedő, hallgató népek töltik meg, állnak benn a kupában is. N-ha a kis gyereket feltenné a nebbe, de csak úgy, ha marad a koffereken és skatulyákon kívül egy kis hely. Az se marad. A folyosó is tele van podgyással, egyik végéről a másikkra jutni lehetlenség. Ami vizont sok izgalommal jár, mert gyakran jelennek meg hölgyek, még pedig párosával, s úgy latszik ez, mintha a távolabbi szakaszokban keresnének valakit.

Legzsufoltabbak a kilátós kocsik, mert ezekben több a közhely és kényelmetlenebb az ülés. Innen csak végállomásokra lehet kiszállni, előbb fölrazódik, kicserélődik helyéből minden élő lelek. Már pedig az emberiség tulajnyomó része valami ősi balhit következtében ma sem ezereit magát utközben háborítottani. Ez ellen az elsőosztályu utasok, a hajdani szerények finomak, de immár elfinomtalanodottak tiltakoznak legjobban.

Jó lélekkel ajánljuk mindenkinek, hogy ha már utazási strapába kénytelen bocsátani az idegeit, mara ljon a második osztályon, mert az elsőnek új publikuma elvselhetetlen. Nem a kofanép, hiszen az, ha végtére tüntet is olykor a vagyonával, — mégis meghunyászkodik ebben a környezetben.

Hanem az a kispolgár, amelyik a háboru előtt erős problémák között vergődött, vajjon csödbe menjen-e, vagy hitelezési csalást kövessen el, már-már kiegyezett volna másfél évbe, aztán nekilendült, lehetetlen utakon hihetetlen vagyont harácsoló össze, mindent megszerzett, ami pénzért megvásárolható, csak a jó modort nem. Most az első osztályon utazik, folyton szivarozik, ha még olyan kellemetlenül is hat a gyöngékedőkre, vagy nőkre, s a legudvariasabb kérdésre is gorombán felel. Mindjárt azon kezd: „Már én az én pénzemért!” Az ő pénze! Állandóan csak ez.

A kalamit indok nélkül tanuságtételre hívja fel, hogy ő mindig első osztályon szokott utazgatni: zsirosakat eszik és beszél, kidolgozott, bar már pihenésre fogott ujjain gyűrük takarják a vörös ráncos bőrt, — aztán, no igen, aztán egyezer kiszáll, s az ott maradt utas rémülve érzi, hogy mászik valami vagy a ruháján, vagy a plüss ülésen. Egy öntudatos, de annál szaporább állatka, nyiltterekből jól ismert, sőt hajdan 500 koronára vagy aranya taksált. Az első osztály új utasai hagyják ott, amint-hogy szakkörökben elkepesztő adatokat tudnak róla, mennyire el van látva mostanában ezekkel a piroskákkal az első osztály.

Aki hazaerkezik az első utról, vetkőzések le teljesen már az elsőszobában, s rendezzen hajtóvadászatot, mert önkéntelenül is betelepítési politikát fog üzni.

APOLLO

Ma
Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor

A sorsüldözött

dráma a francia főuri világból 3 felv.-ban.

Izgalmas hajszak a bünösök után.

Ezenkívül kitünő kísérő műsor!

URANIA

Ma
Erich Kaiser Titz és Ellen Richter
feszereplésével

Az igazság diadala

bűnügyi dráma 4 felvonásban.

Kitünő kísérő műsor!

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor.

Nem lesz szénhiány.

A kereskedelemügyi miniszteriumban a szénügyek kormánybiztosának előterjesztései alapján nagyfontosságú tanácskozások voltak, amelyek során örvendetesen állapították meg, hogy a szénellátás tekintetében a kilátások nem remélt módon javultak.

A kormánynek sikerült Porosz-Szilézia bányáiból a magyarországi gyárak és vállalatok szén szükségletének nagyrésztét biztosítani az 1918 évre. Ezenkívül garanciák vannak a szállításra nézve is, úgy, hogy a nyár végén elindítják a nagy transzportokat és ezernyi különvonat hozza a fekete gyémántot Magyarországra.

Ezenfelül az erdélyi bányák termelőképessége is igen nagy mértékben megjavult, annyira, hogy ma már remélni lehet, hogy az ősszel módjában lesz a kormánynak a világitási és fűtőanyaggal való takarékoság tekintetében életbeléptetett korlátozásokat részben megszüntetni.

Az már biztosítva van, hogy azok a vállalatok, amelyek közszükségleti cikkeket állítanak elő, zavartalanul fenttarthassák üzemüket. A magyar államvasutak kontingensét is teljes mértékben, még tartalékkal is, biztosították. A magánhátartások szén szükségletére vonatkozóan külön intézkedések történnek, s valószínű, hogy a fűtő-ellátás terén igen fontos rendszabályokat fognak életbeléptetni a fogyasztó közönség érdekében.

HIREK.

Pünkösdi istentisztelet.

A református templomokban:

Ünnep első napján: Nagytemplomban d. e. 9 órákor predikál Zih Sándor lelkész, ágendázik dr. Baltazár Dezső püspök; d. u. 3 órákor predikál Konrád Zoltán s.-lelkész. Kistemplomban d. e. 9 órákor predikál Szele György lelkész, ágendázik dr. Dicsőfi József lelkész; d. u. 3 órákor predikál Molnár Ferenc s.-lelkész. Kossuth-utcai templomban d. e. 9 órákor predikál Uray Sándor lelkész, ágendázik Erdélyi Sándor s.-lelkész; d. u. 3 órákor predikál Ördög Lajos s.-lelkész. Árpád-térsé templomban d. e. 9 órákor predikál Jánosi Zoltán lelkész, ágendázik Molnár Ferenc s.-lelkész; d. u. 3 órákor predikál Nemes István s.-lelkész. Ispotályi templomban d. e. 9 órákor predikál Könyves Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Nemes István s.-lelkész; d. u. 3 órákor predikál Erdélyi Sándor s.-lelkész. Homokkeri imaházban d. e. 9 órákor predikál és urvacsorát oszt Kovács János lelkész, d. u. 3 órákor predikál Kolozsvári Kiss László s.-lelkész. Szegegyházban d. e. 9 órákor predikál és urvacsorát oszt Ördög Lajos.

Ünnep második napján: Nagyttemplomban d. e. 9 órákor predikál Nemes István s.-lelkész, d. u. 3 órákor Kolozsvári Kiss László s.-lelkész. Kistemplomban d. e. 9 órákor predikál Ördög Lajos s.-lelkész, d. u. 3 órákor Konrád Zoltán s.-lelkész. Kossuth-utcai templomban d. e. 9 órákor predikál Erdélyi Sándor s.-lelkész, d. u. 3 órákor Márton Sándor s.-lelkész. Árpád-térsé templomban d. e. 9 órákor predikál Márton Sándor

s.-lelkész, d. u. 3 órákor Molnár Ferenc s.-lelkész. Ispotályi templomban d. e. 9 órákor predikál Kolozsvári Kiss László s.-lelkész, d. u. 3 órákor Nemes István s.-lelkész. Homokkeri imaházban d. e. 9 órákor predikál Molnár Ferenc s.-lelkész, d. u. 3 órákor Erdélyi Sándor s.-lelkész.

Az ág. hitv. ev. templomban:

Pünkösdi vasárnapján d. e. 10 órákor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet, utána urvacsorát oszt; d. u. 5 órákor Labossa Lajos árvaházi lelkész predikál.

Pünkösdi másodnapján d. e. 10 órákor az istentisztelet keretében konfirmáció, melyet Materny Lajos főesperes végzi, utána urvacsorát oszt; d. u. 5 órákor ima.

— **Panaszkönyv a pályaudvari katonai parancsnokságokon.** Pár hónap előtt történt, hogy Gal Aurél, a debreczeni vasúti állomásparancsnoksághoz beosztott zászlós azért, hogy egy ezredes részére helyet csináljon, egy elsőosztályú polgári kocsijából el akarta távolítani a bent ülő utasokat. A kiűrt endő fülke ajtajában állott Dégenfeld József gróf, nyug. főispán, főrendiházi tag, akit a zászlós f gyveres katonával akart eltávolítani. Ezt azonban a vasúti kocsi utasainak erőyes tiltakozása miatt nem merete végrehajani. Az eset akkor bejelentetett a honvédelmi miniszteriumnál is, ahol eljárást indítottak az ügyben és tekintettel a mind gyakrabban előforduló hasonló esetekre, elrendelték, hogy a pályaudvari katonai parancsnokságoknál panaszkönyvek álljanak a közönség rendelkezésére, melybe a katonai hatóságoknak a polgári közönséggel szemben elkövetett hasonló hatásköri túllépései panaszképpen birhatók legyenek.

— Városi és megyei árvizsgáló bizottság.

A debreceni árvizsgáló megtartotta alakulógyűlését, amelynek hatásköre nem csupán Debreczen városára, hanem Hajdúvármegyére is kiterjed s így a tagok egy részét a vármegye alispánja delegálta a bizottságba. A bizottságnak hivatali helyisége a rendőrségen van, ahol külön személyzet foglalkozik a bizottság hatáskörébe tartozó panaszokkal. Az árvizsgáló bizottság debreczeni tagjai a következők: Elnök: Kazinczy Gábor ny. kuriai bíró, elnökhelyettes: Köfner Adolf nyug. főjegyző. Kinevezett tagok a város polgármestere részéről: Ifj. Jóna János, ifj. Kardos László, Varjas Imre. A fogyasztók részéről: Handler Gyula, dr. Gulyás István, Takács Bálint. — Hajdúvármegye részéről: Fied Leo, Meisels Vilmos és Söler Béla, a megyei fogyasztók részéről: Orosz Endre, Réti Sándor, Friedrich Lajos. Elnöki kinevezéssel jutottak a bizottságba: Kenyeres Károly, Lukács Andor, Dávidházy Kálmán, Falk Lajos, Szöllös Ármán, Németh András, Steinfeld, István, Fegyváry János, Kereskenyi István, Kozma Lajos, Pinczés Imre és dr. Rádó R z ö.

— **Köföldést alaposan értő,** kellő képzettséggel bíró női vak leányok oktatására keresünk. Az a kalmazandó, megegyezés szerinti fizetésen kívül, intézetünkben lakást, ételmezést és teljes ellátást kap. Ajánkozások a Vakok budapesti foglalkoztató intézete Budapest, VII. Hermina-ut 7. küldendők.

— **Zöldségtermelés.** Készült Weich István gazd. akad. főkertész ur előadása alapján, 2 koronáért kapható lapunk kiadóhivatalában, Darabos-utca 7.

— **Új kultuszminiszteri államtitkár.** A király Fatussy Árpád volt szatmármegyei főispánt vallás- és közoktatásügyi államtitkárrá nevezte ki.

— **Katonai előléptetések.** A király a debreczeni harmadik honvédegyalozredben a következő tiszteket léptette elő: Örnaggyá: Putnik Béla, főhadnaggyá: Vezső István, Kupecz Ödön, Koszorus Lajos, Tamássy Béla, Verzár Erich, hadnaggyá: Rankay József, Kökösi Lajos, Kondor Gyula, Kovács György, Bogya Kamill, Kusnyér Elemér, Reé Géza, Tartalékos százados: pankotai Jóna István, Schiedeg Ármán, tartalékos főhadnaggyá: Kecskés József, Lakatos Sándor, Gyöffy Ede, Daróczy Gábor, Soltész József, Haiczinger István, Gyöngyössy Géza, Lédecz Nándor, Walter Géza, Sárközy Barna Simon Ferenc. Népfelkelő százados: dr. Szöllös Dezső, Teleki Árpád, Groszmann Ignác, Rith Lipó, Deutsch Henrik, Molnár Adolf, Karap Géza, Palatinus Károly, Ador Benjámin, Hajdu Árpád. Népfelkelő főorvossá: dr. Brunner Lajos, Boross Miklós 301. gy. ezredbeli tartalékos hadnagyot, a Magyar Általános Hitelbank debreczeni fiókjának tisztviselőjét főhadnaggyá léptették elő.

— **Életpálya urinőknek.** A nőnek nem lehet szebb hivatása, mint a gyermekkel való foglalkozás, mely ma már az ámos urileánynak nyújt megélhetést. A budapesti állami gyermekmenhelyben most gyermek-gondozónői tanfolyam kezdődik. A tanfolyam hallgatói a budapesti állami gyermekmenhelyben díjmentesen teljes ellátásban rész sülnek és a tanfolyam végzetével állami oklevelet nyernek, melynek alapján kivétel nélkül állami alkalmazást kapnak. Bővebb felvilágosítás a budapesti állami gyermekmenhelyben X., Üllői-ut 86. szám alatt nyerhető.

— **Az Országos Anya- és Csecsemővédő-Egyesület** változatos tárgyú művészi képes levelezőlapjait használjuk pünkösdi ünnepi, név- és születésnap, s egyéb alkalmi üdvözlő céljaira. Tíz darabonként 2 koronáért rendelhető az Országos Anya- és Csecsemővédő-Egyesületnél Budapest, VII. Thököly-ut 83. Minden rendelő az Egyesület emberbaráti törekvéseit mozdítja elő.

— **6 elemi vagy 2 középiskolai osztályt végzett, egészséges fiú elsőrendű iparospályára tanulól felvétetik.** Jelentkezhetnek délelőtt 9 órától délután 5 óráig lapunk kiadóhivatalában, Darabos-utca 7.

Színház.

Erich Kaiser Titz és Ellen Richter főszereplésével „Az igazság diadala” bűnügyi dráma 4 felvonásban, az Uraniában.

A sors üldözöttje, dráma a francia főúri világból. Angol ravaszság és lelkielenség ellen küzd ebben a drámában a francia szív és a német becsületesség. Csodaszép vízi-jelenetek. Már csak ma vasárnap marad az Apollo műsorán.

Az Apollóban vasárnap a Dollárkirálynő dala, Luxemburg gróf keringő és Rigoletto „Az asszony ingata”, minden előadásra a rieszi színház énekesé által előadva.

Adakozzunk a rokkant katonáknak!

Csarnok.

Brown páter együgyűsége.

Angol regény.

46

Írta: G. E. Chesterton.

Vele volt a sógora is, aki a napokban érkezett haza Kanadából, magas és meglehetősen hangos földesúr; az ölére szakálta volt és James Blountnak hívták.

Vele volt továbbá a szomszéd katolikus templom jóval igénytelenebb külsejű p. ébárosa is; az ezredes nemrégén elhunyt neje ugyanis katolikus volt és gyermeküket is, mint ilyen esetekben szokásos, ebben a hitben nevelték. Minden jelentéktelenné látszott ezen a papon, még a neve is; Brown; mindazonáltal az ezredes nagyra becsülte társaságát és mindig meghívta hasonló összejövetelekre.

A ház tágas halljában még Sir Leopold levelezésére is volt elég hely. A bejárati és a vesztibül a házhoz képest aránytalanul nagyok voltak és valami csarnokfélék alkották, a melynek egyik végében a házajtó, másik végében pedig a lépcsőház állja volt.

A hall hatalmas kandallója előtt, amely fölött az ezredes kardja függött, a kicsomagolás véget ért és az egész társaságot, a gunyos Crookot is beleértve, bemutatták Sir Leopold Fischer-nek.

A tiszteltreméltó pénzember mindazonáltal még egyideig küzdött dusan beült öltözkövével, s végre kabátja egy rejtett hátsó zsebéből egy fekete, ovális dobozt húzott elő, amely, mint ragyogó arccal fejtegette, az unokájának szánt karácsonyi ajándék volt.

Leplezetlen hiúsággal, amiben volt valami lefegyverző, nyújtotta a skatulyát a társaság felé; a fedél egy ujjnyomásra fölpatant és ekkor mintha egy kristályforrás buggyant volna egyenesen a szemük közé.

Narancsszínű bársonyfészekben három rúndólló tojás hevert, három zéppant fehér gyémánt, ami, úgy látszott, lángra lobbantotta a levegőt a szobában.

Fischer boldogan mosolygott és nagy kortyokban szürésülte a leány meglepetését és örömet, az ezredesnek a mogorva bámulását és szófukar köszönetét, s az egész csoport álmétkodását.

— Egyelőre elteszem őket, szívesen, — mondta Fischer, kabátja szárnyai alá dugva az utat. — Vigyáznom kellett rajuk az uton. Ez az a híres három afrikai gyémánt, amelyeket „repülő csillagok”-nak neveznek, minthogy borszasztó sokszor ellopják már őket. Megfordultak már a világ összes nagy gazemberének a kezén. Könnyen elveszthettem volna őket az uton. Egész könnyen.

— Na persze, — dörögött a vörösnyak-kendős ifjú — hisz még csak rosas néven sem lehet venni senkitől, ha meg akarja kaparintani őket. Ha a szegény ember konyerret kér, s önök még csak egy követ sem adnak neki, mi sem érhetőbb, mint hogy elveszik a követ maguk.

— Nem szeretem, ha ilyeneket beszél — kiáltott fel a leány izzó arccal. — Maga csak azóta beszél így, amióta olyan borszaszátó, hogy is híjják lett. Hogyan is nevezik azt az embert, aki testvérevé akarja fogadni a kéményseprőt?

— Szontek — mondta Brown atya. — Azt hiszem, — mondta Sir Leopold szörszálhasogató mosollyal — Ruby egy szocialistát gondolt.

— Radikális nem azt jelenti, hogy valaki gyökereken taplálkozik és konzervatív nem azt, hogy valaki gyümölcsöt konzervál — jegyezte meg Crook türelmetlenül.

És szocialistának lenni sem azt jelenti, hogy valaki meg akarja hívni a kéményseprőt vacsorára.

A szerkesztésért felelős: A LAPKIADÓ.

Horovitz-nyomda Debreczen, Darabos-u 7.

Nyílt-tér.

Évszázadok óta ismert

MATTONI FÉLE
GLIESSHUBLER

SÁVANYÚVIZ

szőlőből készült
Család, Barátok,
Barnaként is.
Külföldi; mindig
iszonyatosan ízlett.

Tűzifát faszénmet

szállít cseggon-
patentmentélt a

Körösvölgyi Tűzifa és Mésztermelő R.-T.
Nagyvárad, Csogy Mihály-utca 2.
Telefon szám 12-59.

Viszkotosséget, sömört, rüht
a leggyorsabban elmulasztja a dr. Flesch féle eredeti, törvényesen védett

Skabolora — barna zsír.

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti peccéses dr. Flesch féle kérjünk. Próbátégely 2.30 K, nagy tegely 4 K, családi adag 11 K. Kapható a helybeli gyógyszerárakban, vagy rendelhető direkt a készítőnél: dr. Flesch E. „Korona” gyógyszerára, Győr. Veleinél a „Skabolora” védjegyre figyeljenek!

Fűszer szakmá
ban gyökerelt eladó,
faluzó utazó,
községek látogatására felváltaték.

Fizetési igényekkel ellátott ajánlatok „Utazó 30” jellegével Biharos hirdetői irodába, Budapest VI. Vilmos császár-ut 33. küldendők.

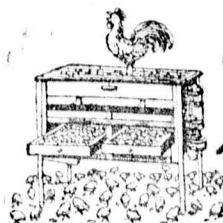
Zöldöngtermelés
készült Welich István gazd. akad. tanár előadásai alapján

mélyen leszállított árban
kapható

Acél antiquariumában
Első Takarékpénztár-palota.

600-800 korona havonta
szerezhető sorsjegyeknek részletfizetésre való eladása által. Ügyes, megbízható ügybírók (nők is) kerestetnek e célra legelsőrangú pénzügyintézetek. Eredményes működés esetén fix fizetés. Felvilágosítással szolgál

Steiner József Budapest, Erzsébetkörút 2. I. 10.

Teljes **Baromfi-udvarok berendezése** minden nagyságban.

Keltető gépek kiscsászák és nagybirtokosok részére.

Csontörő gépek mindennemű takarmány őrléséhez kézi- és erőhajtásra legolcsóbban beszerezhető a

Nickerl és Társa R.-T.-nél.
Kizárólagos vállalat szakszerű baromfi és apró állat tenyésztő-telepek berendezésére

Budapest 43. sz.
V., Vilmos császár-ut 52.
Kérje azonnal a 43. sz. árjegyzéket.

Két nagyobb szép ház
eladó
Vigkedvü Mihály-u. 49

3-4 szobás, modern kényelemmel berendezett, lakással bíró

Szabászati tanfolyam.

Tisztelettel értesitem a hölgyközönséget, hogy lakásomon Faragó-utca 18. alatt folyó évi jun. hó 15-től

szabászati és varrási tanfolyamot nyitok. A tanulni óhajtok alapos kiképzést nyernek mindenféle női ruha, fehérnemű, fiú- és gyermekruhákból.

A tanulás ideje alatt díjtalanul varrhatnak.

Jelentkezést a mai naptól elfogadok.

Halászné Hüsi Eszter,
szabászati tanítónő.

NYERSOLAJMOTORT
vennék

használt, de jókarban levő négyütemyest compressorral 10-20 lóerőig.

Szives ajánlatot kér

Simonyi Géza
Magykágya (Biharmegye).

Egy üvegezett ajtó
betéttel jutányos árban eladó. Cim kiadóban.

Tüzifa

azonnali szállításra,
minden mennyiségben
kapható
a Kecskeméti Forgalmi Irodában,
Kecskemét.

Szíves figyelmébe ajánlom

törvényesen védve „ACIDIN” törvényesen védve

vegytisztító ecetpótló

készítményemet, melyből 1 rész 14 rész vizel hígítva, az élelmezési törvényeknek megfelelő, élvezeti célokra kiválóan alkalmas és a legjobb ecetet adja.

Készíti: Dr Soltz Aladár gyógyszerész,
Fozsony, I. Deák Ferenc-utca 11.

„Szent Márton” gyógyszerár és vegyészeti laboratorium

Gyufát,

kávékeveréket, l-a teát, cukorkát, 10 %-os ecetszeszt és 40-os ecetet

kisebb és nagyobb tételben szállít

Gonda Nándor

Áruforgalmi Vállalata, Déva.

Földhaszonbérleti hirdetés.

Szabolcs vármegyében, Balkány község határában fekvő, Kismogyorós nevű **570 kat. holdat tevő**

mezőgazdasági birtokomat

1919. évi április hó 25-től 6, esetleg 9 évre haszonbérbe adni kívánom. A birtok Debreczenhez vasuton 1 órányira fekszik, vasuti állomása: Kisaradvány, ettől a tanya 3 negyed óra.

A birtokon van 1 kat. hold szőlő, 40 kat. hold dohánytermelési engedély. Bérlet-lakás a megfelelő gazdasági épületekkel. Bérbevevő 120 magyar hold őszi vetést fog átvenni.

Érdeklődők a tulajdonostól

Végh Gyuláné Budapest, Bajza-utca 6/A. sz. alatt

egyéb feltételeket megtudhatják.

Lokomobilok magánjáróvá

való átalakításához szállítjuk az összes öntvényeket, tengelyeket, talplemezeket stb. stb. Lokomobilokat magánjáró gőzgépekért becserélünk. Bővebbet

Friedrich Testvérek

gépgyárban, Temesvár.

Munkás leányok

felvétetnek Honvéd-utca 16. sz.

Elismert
kitűnő minőségű
homokos

betonkavicsot

ajánlunk a Mezőnyékládháza állomás melletti kavicsbányából, waggonrakományokban, bármilyen mennyiségben, azonnali szállításra.

Kavicsbányakezelőség
Mezőnyék.

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR

Debreczenben, Ferenc József-ut 16. sz.

Alaptőke: 2.400,000 Kor. Tartalékok: 1.770,000 Kor.
Betétállomány 28.000,000 Korona. Érdek-közösségben
oooo a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal. oooo

Üzletágai:

Takarékbetétek, csekk-számlák, váltóleszámitolás, törlesztéses és jelzálog kölcsönök. Értékpapírok vétele és eladása, tőzsdei megbízások, hitellevelek bel- és külföldre. Előleg értékpapírokra s árukra. Saját áruraktár. — Safe-deposit (magánletéltár). Idegen pénznemek vétele s eladása. Külföldi átutalások hadifoglyok részére.

**AFFILIÁLT
INTÉZETEI:**

Nagykárolyi Kereskedelmi és Iparbank Rt.
Kabai takarékpénztár Rt., Nádudvari takarékpénztár Rt., Hajdunánási gazdasági bank Rt., Gazdasági takarékpénztár Rt. Szoboszló

Általános Forgalmi Bank

Részvénytársaság Debreczen.

Ferencz József-ut 32. (Saját ház)

Alaptőke.

3 millió korona.

Tartaléktőke.

320,000 korona.

Érdekközösségben

A Mercur Váltóüzleti Részvénytársasággal.

A M. Kir. Osztálysorsjáték főelárusítóhelye.

Foglalkozunk a banküzlet

összes ágaival.

Alapításai: Magyar szabadalmazott patkógyár részvénytársaság, Első élesdi mészégető részvénytársaság, Debreceni faipar részvénytársaság, Kacsagi cserép és téglagyár részvénytársaság, Csanak József kereskedelmi részvénytársaság, Feketeerdői üveggyár részvénytársaság, Élesdi erdőipar részvénytársaság, Ocean magyar konzervgyár és keresk. részvénytársaság, Magyar halkereskedelmi és halkonzervgyár részvénytársaság.

Erdekeltség: Nagylétei takarékp. részvénytársasággal. Hitel és Jelzálogbank r.-t. B.-Ujfalu. Általános Hitelszövetkezet Debreczen.

Mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál.

Szent László Püspök-fürdő

Nagyvárad mellett

Kénes hévíz források természetes forrása 42° kénes hőforrását már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással köszvény, csusz. csontbajok, női betegségek és más fájdalmas betegségek ellen

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. — Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. — Nagyszabású nyári uszoda 2600 folyton betolyó forrásvízzel. — Uszástanítás, napifürdő és homokúra.

Mindenről kellőleg gondoskodva van.

Fürdőismertetőt küld az Igazgatóság.

Debreczen sz. kir. város

Világítási Vállalata

Elvállalja:

Légszesz és villamos berendezések elkészítését, világítási, erőátviteli, fűtési és főzési célokra. A gáz és villamos világítás jobb és olcsóbb a petrolumnál.

Gázzal sütni és főzni sokkal jobb és félannyiba kerül, mint fával. — Gázfűtési Kandallók és Fürdőkályhák minden másnál tisztábbak, kényelmesebbek, biztonságosabbak. — A villamos motor legcélsezerűbb és legtakarékosabb hajtóerő a világon. — Szép és olcsó lámpák, csillarak és hozzávaló felszerelések kaphatók. —

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál **az igazgatóság.**

A légszesz és villamos gyárat az érdeklődő közönség bármikor megtekintheti.

Telefon: Gyár és igazgatóság **74. és 80.**
Városi tüzlet **90. szám.**